Rodno zasnovana diskriminacija na radu u Bosni i Hercegovini

Priručnik za radnike i radnice

Misija OSCE-a u BiH je podržala izradu ovog materijala. Svako gledište, izjava ili mišljenje, izraženo u ovoj publikaciji, a za koje nije izričito naznačeno da potiče iz Misije OSCE-a u BiH, ne odražava nužno zvaničnu politiku Misije OSCE-a u BiH.

Šta zakoni propisuju? 8

Šta učiniti ako se desi rodno zasnovana diskriminacija? 9

Kako i gdje potražiti zaštitu u slučaju
rodno zasnovane diskriminacije na radu? 10

Pravna pomoć 14

Šta kada postupak počne? 16

Rodno zasnovana diskriminacija je diskriminacija čiji osnov se nalazi u rodu/spolu. To podrazumijeva svako **različito postupanje** uključujući svako: isključivanje, ograničavanje ili davanje prednosti koje se dešava prema bilo kojem licu ili grupi lica i onima koji su s njima u rodbinskoj ili drugoj vezi na osnovu njihovog spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, spolnih karakteristika.

Na primjer:

Rodno zasnovana diskriminacija na radu je kada su za isti rad radnice manje plaćene od radnika. Ili kada se u konkursu za posao navodi da se traži ženska osoba za određene poslove iako za to nema nikakvog objektivnog razloga (odnosno, kada taj posao mogu obavljati i muškarci).

Rodno zasnovana diskriminacija postoji kada su ovi osnovi stvarni (npr. kada je žena u drugačijoj poziciji zbog svog spola) ili kada se samo pretpostavljaju (npr. neko je stavljen u drugačiju poziciju jer se nagađa o njegovoj/njenoj seksualnoj orijentaciji).

Diskriminacija vezana za rad i zapošljavanje može biti **višestruka**: to znači da je osoba ili grupa osoba drugačije tretirana po više osnova – poput spola i godina; spola i invaliditeta; spola i etničke pripadnosti i drugo.

Na primjer:

Poslodavci daju samo određene vrste poslova radnicama starijim od 40 godina u uslužnoj i trgovinskoj djelatnosti (poput rada u skladištima, preslaganja artikala, teške fizičke poslove).

Postoji nekoliko posebnih oblika diskriminacije koje su vezane za rad i radne odnose:

Uznemiravanje je svako **neželjeno ponašanje** uzrokovano spolom, seksualnom orijentacijom, rodnim identitetom ili spolnim karakteristikama koje ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva radnika/ca i lica koje traži zaposlenje, a koje uzrokuje strah ili neprijateljsko, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

Primjer:

Radnik/ca je izložena uznemiravanju zbog svog spola od strane kolege/ice koja/i joj upućuje vulgarne komentare, te je o njemu/njoj i njegovom/njenom privatnom životu pisao/la komentare na društvenim mrežama i to u toku radnog vremena, tako nastavljajući zlostavljanje.

Seksualno uznemiravanje je svako ponašanje koje **riječima ili radnjama seksualne prirode** ima za cilj ili predstavlja povredu dostojanstva radnika/ca i lica koje traži zaposlenje, a koje izaziva strah ili stvara ponižavajuće ili uvredljivo okruženje.

Primjer:

Radnik/ca je ucijenjen/a da ima spolne odnose sa nadređenim/om kako bi zadržao/la posao; ili su radnici/ce izloženi/e od strane njihovih kolega/ica neprimjerenim dodirima dijelova tijela „slučajno“ ili neskriveno namjerno, komentarima ili šalama seksualne prirode.

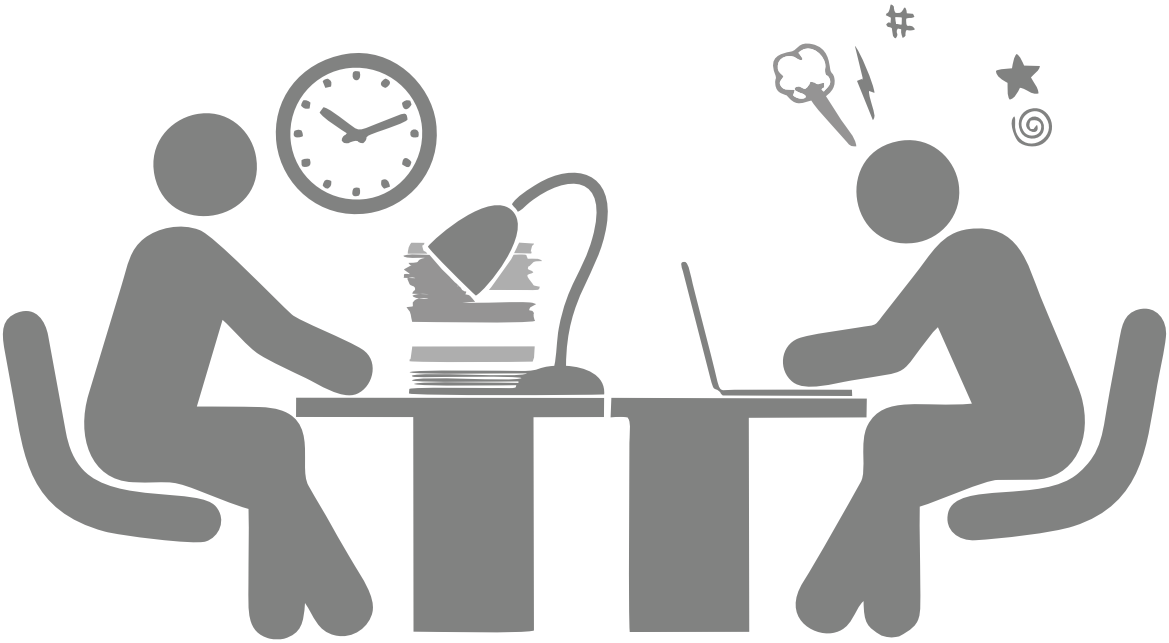

Nasilje na osnovu spola je **bilo koje djelo koje nanosi fizičku, psihičku, seksualnu ili ekonomsku štetu ili patnju, kao i prijetnje takvim djelima** koje ozbiljno sputavaju lica u njihovim pravima i slobodama na principu ravnopravnosti spolova na radu ili u vezi sa radom.

Primjer:

Kolege/ice ili nadređene/i komentarišu da intelektualno zahtjevni poslovi nisu za žene/muškarce; ili maltretiranje kolega i kolegica jer su gej, biseksualni/e, lezbejke.

Mobing predstavlja specifičnu formu **nefizičkog uznemiravanja** na radnom mjestu koje podrazumijeva **ponavljanje radnji** kojima jedno ili više lica psihički zlostavlja i ponižava drugo lice, a čija je svrha ili posljedica ugrožavanje njegovog/njenog ugleda, časti, dostojanstva, integriteta, degradacija radnih uvjeta ili profesionalnog statusa.[1]

Primjer:

Poslodavac/ka onemogućava radniku/ci rad na način da zaključava prostorije, poslove dodjeljuje drugima ili daje pretjerano više posla nego drugima, prijeti otkazom, izostavlja iz komunikacije, neopravdano i neosnovano negativno ocjenjuje.

[1] Za mobing nije potreban zabranjeni osnov, odnosno nije uslovljeno da se dešava zbog spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta ili spolnih karakteristika. Međutim, dostupni podaci pokazuju da se dešava češće ženama i od strane nadređenih. Druga razlika u odnosu na rodno zasnovanu diskriminaciju je da bi se radilo o mobingu potrebno je da se ponavlja (traje duže vrijeme). I rodno zasnovana diskriminacija može biti ponavljana, no uvijek se dešava zbog određenog osnova (spol, seksualna orijentacija, rodni identitet, spolne karakteristike).

Šta zakoni propisuju?

Važeći zakoni u BiH zabranjuju rodno zasnovanu diskriminaciju u sljedećim oblastima rada:

- uslovi za zapošljavanje i izbor kandidata/kandidatkinja za obavljanje određenog posla;
- jednaki uslovi za obrazovanje, osposobljavanje i stručno usavršavanje;
- napredovanja u poslu pod jednakim uslovima;
- ista plata za isti rad;
- prilagođenost radnih i pomoćnih prostorija i opreme poslodavca za potrebe i žena i muškaraca;
- tretman zbog trudnoće, porođaja ili korištenja prava na porodiljsko odsustvo, što uključuje i onemogućavanje povratka na isti ili jednako plaćen posao u istom nivou, nakon isteka porodiljskog odsustva, kao i različit tretman muškaraca i žena u vezi s donošenjem odluke o korištenju odsustva nakon rođenja djeteta;
- dodjeljivanje poslova i radnih zadataka, kao i uslova rada drugačije za žene i muškarce zbog njihovog spola ili bračnog statusa;
- otkaz ugovora o radu.

Zakoni o radu (FBIH, RS, BDBiH) propisuju da prilikom zapošljavanja budući radnici/e nisu dužni pružiti informacije koje se ne odnose na zapošljavanje, odnosno poslodavac ne može tražiti informacije u vezi sa porodičnim/bračnim statusom i ne može da uslovi zapošljavanje tako što traži od žena da se testiraju na trudnoću, osim ako postoji rizik za majku i dijete.

Poslodavac ne može radnici otkazati ugovor o radu zbog trudnoće.

Ipak, u slučaju ugovora na određeno vrijeme, poslodavac nije dužan produžiti ugovor zbog trudnoće radnice, niti odbiti produžiti ugovor o radu na određeno vrijeme samo iz razloga trudnoće zaposlenice.

Šta učiniti ako se desi rodno zasnovana diskriminacija?

Ukoliko prepoznate da ste izloženi nekom od oblika rodno zasnovane diskriminacije na radu, potrebno je da zabilježite šta se tačno desilo, kada, od strane koga te da li je je još neko bio prisutan. Ovakve lične bilješke zovemo dnevnik i biće Vam neophodni ukoliko odlučite da pokrenete bilo koji postupak za zaštitu. Iako ne morate dokazati diskriminaciju, potrebno je da utemeljeno navedete šta se tačno desilo, kada, od koga. Ukoliko se diskriminacija ponavlja, bilježite svaki put šta se desilo i da li ste nešto poduzeli. Osim dnevnika, jako je važno da čuvate sve emailove, dopise, poruke, pisma u kojima se može vidjeti povreda Vaših prava. Također, osobe koje su prisustvovale kada ste bili izloženi radnjama diskriminacije na osnovu spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta ili spolnih karakteristika, mogu biti svjedoci u postupku. Ako ste zbog ove diskriminacije pretrpili fizičke ili psihičke poteškoće i obratili se ljekaru, nalazi su također važni za postupke koje ćete pokrenuti.

Kako i gdje potražiti zaštitu u slučaju rodno zasnovane diskriminacije na radu?

Ukoliko ste doživjeli diskriminaciju na osnovu spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta ili spolnih karakteristika na radu ili prilikom zapošljavanja, možete pokrenuti postupak za zaštitu prava. Postoji nekoliko različitih postupaka pred nadležnim institucijama koje se razlikuju po načinu vođenja postupka, vrsti odluke koju donose i troškova samo postupka.

Naziv institucije	Institucija ombudsmena/ombudsmana za ljudska prava BiH
Dostupnost	Cijela BiH Institucija ima urede u Banjaluci, Sarajevu, Mostaru, Brčkom i Livnu.
Vrsta postupka	Postupak se pokreće podnošenjem žalbe, od strane fizičkog ili pravnog lica ili grupe lica. Žalba se izjavljuje pismeno, putem pošte, fax-a, e-mail-a ili ličnim dostavljanjem. U žalbi treba iznijeti kraći opis događaja, činjenice ili odluke koji su doveli do podnošenja žalbe. Žalba mora biti potpisana od osobe koja žalbu izjavljuje, ili ovlaštenog opunomoćenika. Uz žalbu je poželjno priložiti fotokopije dokumentacije koja je relevantna, ukoliko ista postoji. Žalba upućena Instituciji neće prouzrokovati nikakve krivične, disciplinske ili bilo kakve druge sankcije po njenog podnosioca. Forma žalbe je dostupna na web stranici Institucije ombudsmena koji se nalazi u vrhu početne stranice pod nazivom „Ugrožena su Vam prava? Popunite i pošaljite obrazac“. https://www.ombudsmen.gov.ba/documents/obmudsmen_doc2018031212420940bos.pdf. Opći rok za podnošenje žalbi Instituciji ombudsmena je godina dana od nastupanja događaja na koji se žali.
Odnos sa drugim postupcima	Prilikom podnošenja žalbe ili u toku postupka pred Institucijom, podnosilac žalbe treba navesti ukoliko je pokrenuo/la neki od postupaka pred drugim nadležnim institucijama. Ako je pokrenut sudski postupak po istom slučaju, tužilac/ica može predložiti i koristiti preporuku Institucije kao dokaz da je došlo do diskriminacije a sud je dužan u skladu s pravilima postupka razmotriti preporuke Institucije ombudsmena.
Vrsta odluke	Povodom žalbe Institucija može odlučiti da ne prihvati žalbu ili da pokrene istražni postupak u skladu s posebnim propisima. Nakon provedenog postupka ako se utvrdi diskriminacija Institucija izdaje preporuke nadležnim organima da poduzmu mjere kako bi se ispravile utvrđene povrede. Preporuke nisu pravno obavezujuće.
Troškovi postupka	Postupak pred Institucijom ombudsmena je besplatan. Podnosioci ne trebaju zastupanje u ovom postupku a ukoliko ga potraže (npr. angažman advokata) onda može doći do ove vrste troškova.
Kontakti	https://www.ombudsmen.gov.ba

Naziv institucije	Osnovni sudovi (RS) Općinski sudovi (FBiH) Osnovni sud (BDBiH)
Vrsta postupka	Sudski postupak: svako lice ili grupa lica koja smatra da je diskriminirana može tražiti zaštitu svojih prava putem postojećih sudskih postupaka (parnični postupak). Posebne tužbe za zaštitu od diskriminacije podrazumijevaju da osoba ili grupa koji su izloženi bilo kojem obliku diskriminacije mogu podnijeti tužbu i tražiti utvrđivanje diskriminacije, zabranu ili otklanjanje diskriminacije, naknadu štete te objavu presude u medijima. Ovi zahtjevi se mogu istaknuti zajedno sa zahtjevima za zaštitu drugih prava poput radnih sporova. Rok za podnošenje tužbe iznosi (3) tri godine od dana saznanja o učinjenoj povredi prava, a najdalje (5) pet godina od dana učinjenja povrede. Kod kontinuirane diskriminacije (one diskriminacije koja se ponavlja) rok se računa od dana posljednje učinjene radnje. Rokovi se ne računaju u slučajevima sistemske diskriminacije (npr. posljedica generalne politike neke obrazovne institucije). *U FBiH je predviđena posebna procedura za slučajeve diskriminacije; zahtjev se mora podnijeti poslodavcu u roku od 15 dana od saznanja za diskriminaciju (član 12. Zakona o radu). Ako poslodavac ne odgovori u roku od 15 dana od prijema takvog zahtjeva, zaposlenik/ca može podnijeti tužbu nadležnom sudu u roku od 30 dana.*
Odnos sa drugim postupcima	U sudskom postupku se mogu koristiti Preporuke Institucije ombudsmana kao dokazi o diskriminaciji.
Vrsta odluke	Pravosnažna i konačna odluka je obavezujuća za tuženog (poslodavca).
Troškovi postupka	Troškovi postupka: administrativne takse (taksa na tužbu, vještačenje). Troškovi zastupanja (advokat)
Kontakti	Za sporove po tužbi iz Zakona o diskriminaciji nadležan je sud u prvom i drugom stepenu (općinski/kantonalni; osnovni/viši; osnovni/apelacioni), na čijem području tužitelj ima prebivalište ili boravište, te sud mjesta gdje se dogodila šteta ili je počinjena radnja diskriminacije. Kontakti sudova u BiH su dostupni ovdje: www.pravosudje.ba

Naziv institucije	Gender centri i Agencija za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine
Dostupnost	FBiH, RS
Vrsta postupka	Postupanje po zahtjevima za ispitivanje kršenja Zakona o ravnopravnosti polova u BiH. Podnesak za pokretanje postupka ispitivanja može da podnese svaka osoba ili grupa osoba koja smatra da joj je aktom, radnjom ili nepostupanjem organa ili pravnog lica učinjena diskriminacija. Podnesak mora sadržavati stranke u postupku (ko podnosi i protiv koga), odluka na koju se zahtjev podnosi (diskriminacija), ukratko i hronološkim redom bitne činjenice slučaja i razlozi za podnošenje zahtjeva. Podnesak se može podnijeti samostalno ili putem punomoćnika. Podnesak se u pravilu podnosi nakon što nastupi povreda Zakona. Podnesak se može podnijeti poštom ili lično na adresu gender centara. Podnesak se u pravilu podnosi na obrascu dostupnom na web stranicama gender centara. *Gender centru Federacije Bosne i Hercegovine* se podnosi podnesak u slučaju kada činjenice slučaja upućuju da je moguća povreda učinjena od organa uprave, fizičkih i pravnih lica u institucijama, organima i organizacijama FBiH na području FBiH, a *Gender centru Republike Srpske* kada činjenice slučaja upućuju da je moguća povreda učinjena od organa uprave, fizičkih i pravnih lica u institucijama, organima i organizacijama RS na području RS. *Agenciji za ravnopravnost spolova Bosne i Hercegovine* se podnosi podnesak u slučaju kada činjenice slučaja upućuju da je moguća povreda učinjena od organa državne uprave, fizičkih i pravnih lica u institucijama, organima i organizacijama Bosne i Hercegovine.
Odnos sa drugim postupcima	U podnesku gender centrima je nužno označiti informacije o svim pravnim sredstvima (žalbe, tužbe, zahtjevi i drugi podnesci) podnesenim drugim nadležnim organima prije podnošenja zahtjeva. Podnesak će biti odbačen ukoliko se u bilo kojoj fazi postupka utvrdi da se isti predmet razmatra ili je bio razmatran pred Agencijom, Gender centrom FBIH odnosno Gender centrom RS, ili koji je u postupku ili je bio u postupku kod bilo kojeg suda u BiH ili je predmet međunarodne istrage ili nagodbe.
Vrsta odluke	Ukoliko se u postupku ispitivanja utvrdi diskriminacija na osnovu spola, gender centri šalju preporuke nadležnom tijelu o načinima otklanjanja spornih situacija. Ove preporuke nisu pravno obvezujuće. Ukoliko se u postupku ispitivanja ustanovi da je za rješavanje nastale situacije neophodno izvršiti izmjenu ili dopunu određenog zakona, politike ili prakse, Agencija ili gender centri će dati preporuku nadležnom tijelu kako da ispravi nastalu situaciju.
Troškovi postupka	Postupak je besplatan. Podnosioci ne trebaju zastupanje u ovom postupku a ukoliko ga potraže (npr. angažman advokata) onda može doći do ove vrste troškova.
Kontakti	Gender centar - Centar za jednakost i ravnopravnost polova Republike Srpske http://www.ravnopravnors.com Gender Center Federacije BiH https://www.gcfbih.gov.ba Agencija za ravnopravnost spolova BiH https://arsbih.gov.ba

Naziv institucije	Agencija za mirno rješavanje radnih sporova
Dostupnost	RS
Vrsta postupka	Postupak mirnog rješavanja radnog spora pokreće se podnošenjem Agenciji prijedloga za mirno rješavanje radnog spora, kojeg stranke mogu da podnesu pojedinačno ili zajednički. Prijedlog treba da sadrži ime i prezime strana u sporu, odnosno naziv i sjedište strana u sporu, predmet spora i dokumentaciju u vezi sa predmetom spora, kao i imena svjedoka, ukoliko postoje svjedoci. Obrazac je dostupan na web stranici Agencije na dnu početne stranice pod nazivom „Pokrenite postupak mirnog rješavanja radnog spora“. http://radnispor.net/wp-content/uploads/2018/08/obrazac.pdf?script=lat Agencija traži izjašnjenje druge strane te imenuje arbitra ili miritelja iz zvaničnog Imenika. Arbitar ili miritelj ima pravo da uključi vještake i druge stručnjake koji će pomoći u rješavanju spora, uz saglasnost i o trošku strana u sporu. Arbitar ili miritelj dužan je da u roku od sedam dana od dana održane rasprave u pisanoj formi sačini prijedlog sporazuma o mirnom rješavanju individualnog radnog spora i dostavi ga stranama u sporu na potpis, ukoliko postoji saglasnost strana za zaključenje sporazuma. Strane u sporu dužne su da u roku od pet dana od dana prijema potpišu prijedlog sporazuma, ukoliko su saglasne sa njim.
Odnos sa drugim postupcima	Ova vrsta postupka je dobrovoljna i vodi se prema Zakonu o mirnom rješavanju radnih sporova. Postupak mirnog rješavanja prethodi sudskom postupku po istom predmetu, i ne može se odvijati paralelno.
Vrsta odluke	Prijedlog sporazuma o mirnom rješavanju individualnog radnog spora koji sačini arbitar se dostavlja strankama u sporu. Sporazum se smatra zaključenim kada ga potpišu strane u sporu i arbitar ili miritelj koji je učestvovao u postupku. Sporazum ima snagu izvršne isprave. U slučaju da strane u sporu u gore navedenom roku ne potpišu dostavljeni sporazum, smatraće se da nisu saglasne sa sporazumom.
Troškovi postupka	Postupak je besplatan.
Kontakti	Agencija za mirno rješavanje radnih sporova Banja Luka http://radnispor.net

Pravna pomoć

❖ Pravo na besplatnu pravnu pomoć kroz javne ustanove ostvaruju državljani/ke BiH uz uslov ispunjavanja imovinskog kriterija (ne mogu dobiti uposlene osobe). Na osnovu statusa pravo na besplatnu pravnu pomoć ostvaruje: žrtva nasilja u porodici ili nasilja na osnovu spola, korisnik/ca stalne novčane pomoći ostvarene prema propisu o socijalnoj zaštiti, član/ica porodice šehida - poginulog borca/borkinje, ratni vojni invalid i dobitnik/ca ratnih priznanja i odlikovanja u stvarima zaštite i ostvarivanja njegovih/njenih prava po tim osnovama, lice lošeg imovinskog stanja kada to utvrdi nadležni organ.[2] Pravo na besplatnu pravnu pomoć obuhvata i pravo na oslobađanje od taksi, koje se ostvaruje u skladu sa propisima o taksama.

Ako niste sigurni da li se radi o rodno zasnovanoj diskriminaciji, ili trebate dodatnu pomoć u razumijevanju prava i načina njihove zaštite, možete potražiti pravnu pomoć. Besplatnu pravnu pomoć pružaju javne ustanove, nevladine organizacije, sindikati, dok se možete obratiti i advokatima čija naknada je utvrđena advokatskom tarifom.

Besplatna pravna pomoć ostvaruje se kao pravo na:

opće informacije o pravima i obavezama,

pomoć pri popunjavanju obrazaca za ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć,

pravne savjete,

pravnu pomoć pri sastavljanju svih vrsta pismena,

zastupanje pred organima uprave i drugim organima i institucijama,

zastupanje na sudu,

sačinjavanje apelacija,

pravnu pomoć u postupcima mirnog rješavanja spora (medijacija) i sačinjavanje podnesaka međunarodnim tijelima za zaštitu ljudskih prava.

Javne institucije za pružanje besplatne pravne pomoći:

Kantonalni zavod za pružanje besplatne pravne pomoći Sarajevo
https://zbpp.ks.gov.ba/

Kantonalni zavod za pravnu pomoć Zeničko-dobojskog kantona
https://www.zdk.ba/kantonalni-zavod-za-pravnu-pomoc

Kantonalni zavod za besplatnu pravnu pomoć Goražde
https://www.bpkg.gov.ba/sluzbe-uprave-direkcije/45930/zavod-za-besplatnu-pravnu-pomoc

Zavod za besplatnu pravnu pomoć Unsko-sanskog kantona

Kantonalni zavod za pružanje pravne pomoći Tuzla
http://www.vladatk.kim.ba/uprave-i-upravne-organizacije/samostalne-upravne-organizacije/kantonalni-zavod-za-pruzanje-pravne-pomoci

Kantonalni zavod za pružanje pravne pomoći Posavskog kantona
https://www.zupanijaposavska.ba/zupanijski-zavod-za-pruzanje-pravne-pomoci/

Kantonalni zavod za pružanje pravne pomoći Zapadnohercegovačkog kantona
http://www.vladazzh.com/detaljno.aspx?id=11178

Centar za besplatnu pravnu pomoć Republike Srpske
https://www.mpr-centar.org/index.php/sr-rs/

Kancelarija za pravnu pomoć Brčko Distrikta BiH
http://www.kppbd.ba/

[2] Licem lošeg imovinskog stanja smatra se lice koje, prema svom općem imovinskom stanju i stanju članova svog porodičnog domaćinstva, nema sredstava da plati punomoćnika i/ili radnje punomoćnika, te troškove postupka bez štete za nužno izdržavanje sebe i članova svog porodičnog domaćinstva.

❖ Organizacije civilnog društva pružaju besplatnu pravnu pomoć a neke određuju uslove za pružanje besplatne pravne pomoći korisnicima i često se ograničavaju na pružanje pomoći specifičnim ciljnim grupama. Neke od organizacija su specijalizirane za pružanje pravne pomoći ženama (Centar ženskih prava Zenica, Udružene žene), ili LGBTI osobama (Sarajevski otvoreni centar), odnosno usmjerene na pravnu pomoć koja je vezana za radna prava (CGS Livno). Pravna pomoć je obezbijeđena u sjedištima organizacija, kroz uredovne (terenske) dane, telefonski i online.

Online dostupna pravna pomoć (moguće anonimno obraćanje)

- **Pravna pomoć iz oblasti radnih prava, Centar ženskih prava Zenica**
  https://cenppz.org.ba/pravna-pomoc-iz-oblasti-radnih-prava-2/
- **Lyra, online platforma za prijavu diskriminacije**
  http://prijavi-diskriminaciju.ba

Organizacije koje pružaju pravnu pomoć za RZD

Centar ženskih prava Zenica (Zenica, Visoko, Bugojno, Jajce, Novi Travnik)

Vaša prava BiH (Sarajevo, Mostar, Tuzla, Srebrenica, Prijedor, Banja Luka)

Centar za građansku suradnju Livno

Udruženje „Žena BIH“ Mostar

Sarajevski otvoreni Centar

Udružene žene Banja Luka

Banjalučki centar za ljudska prava

Udruženje građana “Budućnost” Modriča

❖ Sindikati pružaju pravnu pomoć koja uključuje usmene savjete, konsultacije, obraćanje poslodavcima, pregovore, zastupanje (putem advokatskih kancelarija) iz područja radnog prava. Pravna pomoć sindikata je obično dostupna samo za članove tog sindikata i besplatna.

Potražite pravnu pomoć kod svog sindikata:

Savez samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine

Sindikat trgovine i uslužnih djelatnosti

Samostalni sindikat državnih i policijskih službenika i zaposlenika u institucijama Bosne i Hercegovine, sudskoj vlasti i javnim ustanovama Bosne i Hercegovine

Saveza sindikata RS

Šta kada postupak počne?

Kada pokrenete postupak, Vaš poslodavac ili kolege/ice (odnosno ona/j/i protiv kojih pokrećete postupak) će biti obavješteni o istom od institucije pred kojom se postupak vodi. Nije rijetko da kada se morate vratiti na posao da doživite odmazdu zbog prijave diskriminacije. Ako Vam se desi da Vam se tada npr. smanji plata, budete raspoređeni/e na niže radno mjesto, budete ismijavani/e i maltretirani/e, da protiv Vas bude pokrenut disciplinski postupak, da Vam se prijeti otkazom jer ste pokrenuli postupak zaštite od rodno zasnovane diskriminacije, onda se radi o viktimizaciji.

Zakoni zabranjuju ovakvo postupanje prema radnicima/ama koji su prijavili rodno zasnovanu diskriminaciju, ali i drugim licima (drugim radnicima/cama, kolegama/cama, sindikatima, nevladinim organizacijama) koji svjedoče o diskriminaciji ili odbiju da postupe diskriminatorno. Ukoliko doživite ovakvo postupanje nakon što ste prijavili rodno zasnovanu diskriminaciju, možete tražiti zaštitu u tom istom postupku. Svakako se o tome konsultujte sa pružaocima pravne pomoći jer je i ovo oblik diskriminacije koji je zabranjen i odmazdu ne trebate da trpite.